TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Diễn đàn Đại học Phật Quang Sơn 2026: Kết nối 45 trường đại học từ 20 quốc gia

ISSN: 2734-9195 16:28 13/11/2026

Một nền giáo dục giàu tính nhân văn không chỉ đào tạo những con người có năng lực chuyên môn, mà còn phải giúp họ nhận thức được giá trị của sự sống, biết tôn trọng phẩm giá con người và có trách nhiệm đối với hạnh phúc chung.

Giữa làn sóng chuyển đổi số và sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo, giáo dục đại học đang đứng trước một câu hỏi mang tính thời đại: Làm thế nào để khoa học công nghệ không chỉ mở rộng năng lực tri thức mà còn góp phần nuôi dưỡng phẩm giá, đạo đức và lòng nhân ái của con người?

Từ tinh thần ấy, Diễn đàn Hiệu trưởng các trường Đại học **Phật Quang Sơn** năm 2026 đã mở ra không gian đối thoại quốc tế, hướng đến một nền giáo dục lấy trí tuệ và từ bi làm nền tảng, lấy trách nhiệm xã hội và sự phát triển bền vững làm phương hướng.

Trong hai ngày 9 và 10/11/2026, Văn phòng Điều phối chung Hệ thống Đại học Phật Quang Sơn phối hợp với Đại học Nam Hoa tổ chức Diễn đàn Hiệu trưởng các trường Đại học Phật Quang Sơn năm 2026, quy tụ hơn 200 đại biểu đại diện cho 45 trường đại học và tổ chức học thuật đến từ 20 quốc gia.

Với chủ đề "*Thức tỉnh đại học*", diễn đàn tập trung thảo luận về sứ mệnh của giáo dục đại học trước những chuyển biến sâu sắc của thế giới đương đại; đặc biệt nhấn mạnh vai trò của các giá trị nhân văn trong việc định hướng chuyển đổi số, thúc đẩy phát triển bền vững và kiến tạo một nền giáo dục hài hòa giữa tri thức khoa học với chiều sâu đạo đức.

Sự kiện không chỉ là diễn đàn trao đổi học thuật quốc tế mà còn gợi mở một tầm nhìn giáo dục giàu ý nghĩa nhân sinh: Sự tiến bộ của một nền giáo dục không chỉ được đo bằng những thành tựu khoa học hay năng lực công nghệ, mà còn bằng khả năng nuôi dưỡng những con người có trí tuệ, nhân cách, lòng từ bi và ý thức phụng sự cộng đồng.

lnanews.com

1. Giá trị nhân văn làm nền tảng giáo dục trong thời đại mới

Trước sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (AI), cùng những biến động phức tạp của tình hình địa chính trị toàn cầu, ban tổ chức lựa chọn chủ đề:

"*Thức tỉnh đại học: Lấy các giá trị làm định hướng cho phát triển bền vững và chuyển đổi số, thích ứng với thời đại địa chính trị mới*".

Thông qua các nội dung trọng tâm về giá trị giáo dục, chuyển đổi số, thực hành phát triển bền vững và hội nhập quốc tế, diễn đàn hướng đến việc xác lập những định hướng phát triển mới cho giáo dục đại học, trong đó trí tuệ, lòng từ bi và trách nhiệm xã hội giữ vai trò nền tảng.

Giáo sư Cao Tuấn Hùng (高俊雄), Hiệu trưởng Đại học Nam Hoa, cho biết năm 2026 đánh dấu hai cột mốc có ý nghĩa đặc biệt: kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Tinh Vân Đại sư (1927–2023), vị khai sơn sáng lập Phật Quang Sơn, và 30 năm thành lập Đại học Nam Hoa.

Theo Giáo sư Cao Tuấn Hùng, diễn đàn lần này tiếp nối tâm nguyện của Tinh Vân Đại sư trong việc lấy giáo dục làm phương tiện bồi dưỡng nhân tài, khai mở trí tuệ và góp phần xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn.

Trên nền tảng tư tưởng "*Tam hảo, Tứ cấp*" (三好四給), một trong những phương châm thực hành tiêu biểu của Phật giáo Nhân gian do Tinh Vân Đại sư xiển dương, cùng với tinh thần giáo dục sự sống và bảo tồn di sản văn hóa, nội dung thảo luận được mở rộng sang các lĩnh vực mang tính thời đại như trí tuệ nhân tạo, quản trị bền vững, trách nhiệm xã hội của trường đại học và hợp tác quốc tế.

Trong đó, "*Tam hảo*" là thực hành ba điều tốt đẹp: làm việc tốt, nói lời hay, giữ tâm ý thiện lành; còn "*Tứ cấp*" là tinh thần cho người niềm tin, cho người niềm vui, cho người hy vọng và cho người sự thuận tiện.

Những giá trị ấy không chỉ mang ý nghĩa tu dưỡng đạo đức cá nhân mà còn có khả năng trở thành nền tảng nhân văn cho giáo dục hiện đại, góp phần xây dựng môi trường học đường lành mạnh, nuôi dưỡng tinh thần trách nhiệm và khơi dậy ý thức phụng sự xã hội.

Từ góc nhìn Phật giáo Nhân gian, giáo dục chân chính không dừng lại ở việc truyền trao tri thức, mà còn phải giúp con người biết vận dụng tri thức bằng trí tuệ và lòng nhân ái. Bởi tri thức có thể mở rộng năng lực hành động, nhưng chính đạo đức và trí tuệ mới giúp con người nhận thức được mục đích, giới hạn và trách nhiệm của hành động ấy.

Đó cũng là tinh thần xuyên suốt của diễn đàn: Lấy con người làm trung tâm, lấy giá trị nhân văn làm định hướng và lấy sự phát triển hài hòa giữa khoa học, đạo đức và đời sống làm mục tiêu giáo dục.

2. Phát huy tinh thần "*Tam hảo*", nuôi dưỡng nhân cách và trách nhiệm xã hội

Hòa thượng Tâm Bảo (心保), Tông trưởng Phật Quang Sơn kiêm Chủ tịch Hội đồng Quản trị Đại học Nam Hoa, bày tỏ kỳ vọng rằng thông qua hoạt động chia sẻ kinh nghiệm, trao đổi học thuật và học hỏi lẫn nhau, các hiệu trưởng cùng giới nghiên cứu đến từ nhiều quốc gia sẽ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, mang lại những lợi ích thiết thực cho sinh viên và cộng đồng.

Hòa thượng đặc biệt nhấn mạnh tinh thần "*Mọi người cùng thực hành Tam hảo, thế giới sẽ ngày càng tốt đẹp hơn*" do Tinh Vân Đại sư đề xướng.

Theo đó, sự chuyển hóa xã hội cần được khởi đầu từ sự chuyển hóa nơi mỗi con người, thông qua ba phương diện thân, khẩu và ý, tức hành động, lời nói và tư tưởng.

Khi mỗi cá nhân biết làm việc thiện, sử dụng ngôn từ hòa ái và nuôi dưỡng những ý nghĩ tốt đẹp, các giá trị đạo đức không còn là những khái niệm trừu tượng mà trở thành hành động cụ thể trong đời sống thường nhật.

Từ gia đình đến học đường, từ cộng đồng đến xã hội, sự thực hành ấy có thể góp phần vun bồi niềm tin, hóa giải bất đồng và xây dựng những mối quan hệ dựa trên sự tôn trọng, cảm thông và trách nhiệm.

Đây cũng là nét đặc sắc trong tư tưởng giáo dục của Phật giáo Nhân gian: Học để hiểu biết, tu dưỡng để hoàn thiện bản thân và đem những điều tốt đẹp đã học được phụng sự cuộc đời.

Một nền giáo dục giàu tính nhân văn không chỉ đào tạo những con người có năng lực chuyên môn, mà còn phải giúp họ nhận thức được giá trị của sự sống, biết tôn trọng phẩm giá con người và có trách nhiệm đối với hạnh phúc chung.

Trong ý nghĩa ấy, tinh thần "*Tam hảo*" không chỉ là phương châm tu tập của người học Phật, mà còn gợi mở những giá trị đạo đức phổ quát, có thể vận dụng trong giáo dục, quản trị và xây dựng văn hóa ứng xử giữa con người với con người.

lnanews.com

3. Công bố bản tiếng Anh bộ Phật Quang Đại Từ Điển

Một trong những hoạt động văn hóa và học thuật đáng chú ý của diễn đàn là lễ công bố và trao tặng bản tiếng Anh của bộ Phật Quang Đại Từ Điển (佛光大辭典).

Sự kiện mang ý nghĩa thiết thực đối với việc phổ biến tri thức Phật học, mở rộng khả năng tiếp cận nguồn tư liệu nghiên cứu và thúc đẩy giao lưu học thuật giữa các nền văn hóa.

Giáo sư Lâm Thông Minh (林聰明), Tổng Hiệu trưởng Hệ thống Đại học Phật Quang Sơn, cho biết các bài diễn thuyết chuyên đề tại diễn đàn năm nay mang đến nhiều góc nhìn đa dạng, trải rộng từ lịch sử, văn hóa đến những vấn đề đặt ra trong tiến trình phát triển của giáo dục đại học.

Đáng chú ý, Giáo sư Lothar Ledderose, thuộc Đại học Heidelberg (Đức), đã giới thiệu bộ kinh Phật khắc trên đá tại chùa Vân Cư, vùng Phòng Sơn, Trung Quốc, như một trường hợp tiêu biểu trong nghiên cứu bảo tồn và truyền thừa kinh điển Phật giáo.

Ngày 10/11, Giáo sư Lothar Ledderose cũng trao tặng Đại học Nam Hoa bộ sách Kinh Phật khắc trên đá tại Trung Quốc (Buddhist Stone Sutras), một nguồn tư liệu học thuật có giá trị đối với việc nghiên cứu lịch sử, văn hóa, nghệ thuật và di sản Phật giáo.

Nhìn từ chiều sâu văn hóa, việc bảo tồn kinh điển không chỉ nhằm gìn giữ những văn bản cổ, mà còn góp phần duy trì mạch nguồn trí tuệ được tích lũy qua nhiều thế hệ.

Trong tinh thần Phật giáo Nhân gian, di sản văn hóa chỉ thực sự phát huy giá trị khi được nghiên cứu, tiếp nhận và vận dụng một cách phù hợp vào đời sống đương đại.

Bởi vậy, việc chuyển dịch, hệ thống hóa và phổ biến các công trình Phật học bằng những ngôn ngữ quốc tế không chỉ mở rộng cơ hội nghiên cứu mà còn góp phần xây dựng nhịp cầu đối thoại giữa truyền thống và hiện đại, giữa những nền văn hóa và hệ tư tưởng khác nhau.

lnanews.com

4. Diễn đàn về năng lực cốt lõi của giáo dục đại học

Chương trình được triển khai thông qua bốn diễn đàn chuyên đề, tập trung vào những năng lực thiết yếu mà các trường đại học cần phát huy để thích ứng với những chuyển biến của thời đại.

4.1. Năng lực dẫn dắt tư tưởng: Khơi mở trí tuệ, kiến tạo giá trị

Diễn đàn quy tụ các học giả đến từ Ấn Độ, Thái Lan, Malaysia và Hoa Kỳ, cùng chia sẻ những công trình nghiên cứu và kinh nghiệm thực tiễn về giáo dục hòa

bình, kỹ năng xanh, đa dạng văn hóa và các phương pháp thực hành thân tâm trong Phật giáo.

Các cuộc thảo luận tập trung làm rõ vai trò của những giá trị nền tảng trong việc định hướng nghiên cứu học thuật, phát triển tư duy và thúc đẩy sự tham gia tích cực của các trường đại học vào đời sống xã hội.

Trong bối cảnh tri thức ngày càng được tạo lập và phổ biến với tốc độ nhanh chóng, năng lực dẫn dắt tư tưởng không chỉ thể hiện ở khả năng tiếp cận những thành tựu mới, mà còn ở bản lĩnh nhận diện các vấn đề đạo đức, xã hội và nhân sinh phát sinh từ chính những thành tựu ấy.

Dưới ánh sáng triết lý đạo Phật, trí tuệ không đơn thuần là sự tích lũy kiến thức, mà còn bao hàm khả năng nhận thức đúng đắn về bản chất của sự vật, về mối tương quan giữa con người với cộng đồng và thế giới.

Một nền giáo dục có chiều sâu vì thế cần giúp người học phát triển tư duy phản biện, năng lực tự nhận thức và tinh thần trách nhiệm, để tri thức trở thành phương tiện kiến tạo hòa bình, chứ không phải công cụ làm gia tăng chia rẽ hay bất bình đẳng.

4.2. Năng lực chuyển đổi số: Để công nghệ phục vụ con người

Diễn đàn tập trung thảo luận về đổi mới phương pháp giảng dạy, quản trị số và những cơ hội, thách thức do trí tuệ nhân tạo mang lại cho giáo dục đại học.

Các học giả nhấn mạnh rằng việc ứng dụng AI trong giáo dục cần hướng đến mục tiêu nâng cao hiệu quả học tập, phát triển năng lực sáng tạo và mở rộng khả năng tiếp cận tri thức của sinh viên, thay vì làm suy giảm vai trò của tư duy độc lập.

Đồng thời, các cơ sở giáo dục cần đặc biệt coi trọng đạo đức học thuật, năng lực kiểm chứng thông tin, khả năng phán đoán chuyên môn và trách nhiệm giám sát của con người.

Trong thời đại mà công nghệ có thể hỗ trợ thực hiện ngày càng nhiều công việc trí óc, giáo dục càng cần chú trọng bồi dưỡng những phẩm chất mang tính nền tảng của con người: khả năng suy xét, ý thức đạo đức, sự cảm thông và trách nhiệm đối với những quyết định của mình.

Từ góc nhìn Phật giáo Nhân gian, công nghệ tự thân không quyết định giá trị thiện hay bất thiện của việc sử dụng nó; điều quan trọng là động cơ, nhận thức

và hành động của con người trong quá trình ứng dụng công nghệ.

Nếu được định hướng bởi trí tuệ và lòng từ bi, AI có thể trở thành phương tiện hữu ích để mở rộng cơ hội học tập, hỗ trợ nghiên cứu khoa học và nâng cao chất lượng cuộc sống.

Ngược lại, nếu thiếu nền tảng đạo đức và trách nhiệm, sự phát triển công nghệ có thể làm nảy sinh những hệ lụy đối với quyền riêng tư, công bằng xã hội và năng lực tự chủ của con người.

Bởi vậy, chuyển đổi số trong giáo dục không chỉ là quá trình đổi mới công cụ và phương pháp, mà còn là cơ hội để nhìn lại mục đích căn bản của việc dạy và học: phát triển con người một cách toàn diện.

4.3. Năng lực thực hành phát triển bền vững: Từ nhận thức đến hành động

Diễn đàn có sự tham gia của các học giả đến từ Việt Nam, Mông Cổ, Indonesia, Malaysia, Hà Lan và Bhutan.

Các đại biểu trao đổi kinh nghiệm về vai trò của trường đại học trong việc thúc đẩy phát triển bền vững và thực hiện trách nhiệm xã hội thông qua nhiều lĩnh vực như quản trị hướng đến hạnh phúc, giáo dục sinh thái, giảm thiểu rác thải nhựa, tiêu dùng có chính niệm, công bằng xã hội và nâng cao năng lực cho phụ nữ.

Những nội dung này cho thấy phát triển bền vững không chỉ giới hạn trong các chỉ tiêu kinh tế hay giải pháp bảo vệ môi trường, mà còn liên quan mật thiết đến nhận thức, lối sống và trách nhiệm đạo đức của mỗi cá nhân đối với cộng đồng.

Từ nguyên lý duyên khởi của Phật giáo, có thể nhận thấy rằng con người, xã hội và môi trường tự nhiên luôn tồn tại trong những mối quan hệ tương thuộc, tác động và ảnh hưởng lẫn nhau.

Không một cá nhân hay cộng đồng nào có thể phát triển bền vững nếu tách rời những điều kiện sống chung quanh.

Vì vậy, bảo vệ môi trường cũng chính là bảo vệ những điều kiện căn bản của sự sống; thực hành tiêu dùng có chính niệm không chỉ nhằm hạn chế lãng phí, mà còn thể hiện thái độ trân trọng đối với tài nguyên thiên nhiên và công sức của con người.

Trong ý nghĩa ấy, giáo dục phát triển bền vững cần vượt ra ngoài phạm vi truyền đạt kiến thức để trở thành quá trình hình thành nhận thức, thay đổi thái độ và chuyển hóa hành vi.

Một xã hội bền vững không thể chỉ được xây dựng bằng những thành tựu kỹ thuật, mà còn cần được nuôi dưỡng từ ý thức trách nhiệm, tinh thần tiết độ và lòng tôn trọng sự sống.

4.4. Năng lực hội nhập quốc tế: Chung sống hài hòa trong sự đa dạng

Diễn đàn tập trung thảo luận về tiến trình quốc tế hóa giáo dục đại học trong bối cảnh tình hình địa chính trị thế giới đang có nhiều chuyển biến.

Các đại biểu chia sẻ kinh nghiệm triển khai chương trình đào tạo liên kết cấp bằng, trao đổi giảng viên và sinh viên, ngoại giao tri thức, giáo dục chính niệm, đối thoại liên tôn giáo và các mô hình giáo dục theo tinh thần Phật giáo Nhân gian.

Thông qua những hoạt động này, các trường đại học hướng đến việc tăng cường sự hiểu biết giữa các nền văn hóa, mở rộng hợp tác quốc tế và xây dựng môi trường giáo dục tôn trọng tính đa dạng.

Trong một thế giới ngày càng kết nối nhưng vẫn tồn tại nhiều khác biệt về văn hóa, tín ngưỡng và quan điểm, giáo dục đại học cần góp phần hình thành năng lực đối thoại, tinh thần bao dung và ý thức chung sống hòa bình.

Từ tinh thần từ bi và trí tuệ của đạo Phật, sự khác biệt không nhất thiết trở thành nguyên nhân của đối lập; trái lại, khi được tiếp cận bằng thái độ tôn trọng và hiểu biết, sự đa dạng có thể trở thành nguồn lực thúc đẩy học hỏi và phát triển.

Hội nhập quốc tế vì thế không chỉ là sự mở rộng quan hệ giữa các cơ sở đào tạo, mà còn là quá trình xây dựng những nhịp cầu tri thức, văn hóa và tình người.

Một nền giáo dục có tầm nhìn toàn cầu cần giúp người học vừa trân trọng bản sắc văn hóa của mình, vừa có khả năng thấu hiểu, tôn trọng và hợp tác với những cộng đồng khác.

Đó cũng là một biểu hiện thiết thực của tinh thần Phật giáo Nhân gian: Đem trí tuệ soi sáng nhận thức, lấy lòng từ bi nuôi dưỡng sự cảm thông và dùng đối thoại để góp phần kiến tạo hòa bình.

lnanews.com

5. Kết nối trí tuệ nhân văn, đổi mới công nghệ và phát triển bền vững

Bên cạnh các phiên thảo luận chuyên đề, diễn đàn còn tổ chức hoạt động trình bày áp phích học thuật với sự tham gia của gần 50 nhóm nghiên cứu.

Các nhóm giới thiệu những kết quả nghiên cứu và kinh nghiệm thực tiễn, tạo điều kiện thúc đẩy trao đổi học thuật giữa các trường đại học, đồng thời mở rộng cơ hội hợp tác liên ngành và kết nối tri thức quốc tế.

Thông qua diễn đàn lần này, Đại học Nam Hoa tiếp tục khẳng định vai trò trong việc kết nối các cơ sở giáo dục và nghiên cứu trên thế giới, hướng đến sự phát triển hài hòa giữa tri thức nhân văn, đổi mới công nghệ và trách nhiệm xã hội.

Sự kiện cũng góp phần thể hiện tầm nhìn của Đại học Nam Hoa trong tiến trình hội nhập giáo dục đại học quốc tế, đồng thời tiếp nối lý tưởng giáo dục mà Tinh Vân Đại sư đã dành nhiều tâm huyết vun bồi.

Từ tinh thần Phật giáo Nhân gian, giáo dục không chỉ là con đường truyền thụ kiến thức hay đào tạo nguồn nhân lực, mà còn là phương tiện khai mở trí tuệ, nuôi dưỡng nhân cách và giúp con người nhận thức sâu sắc hơn về trách nhiệm của mình đối với cuộc đời.

Đặc biệt, trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo, khi những giới hạn của công nghệ liên tục được mở rộng, câu hỏi quan trọng đặt ra cho giáo dục không chỉ là con người có thể làm được những gì, mà còn là con người nên làm gì, vì mục đích gì và những thành tựu ấy sẽ mang lại lợi ích như thế nào cho cộng đồng và nhân loại.

Chính từ nhận thức ấy, giáo dục cần hướng đến sự phát triển đồng thời của tri thức và đạo đức, năng lực sáng tạo và tinh thần trách nhiệm, tiến bộ khoa học và lòng nhân ái.

Một nền giáo dục thực sự tiến bộ không chỉ giúp con người hiểu biết nhiều hơn về thế giới, mà còn giúp họ hiểu sâu hơn về chính mình, biết sống có trách nhiệm và sử dụng tri thức để góp phần làm vơi bớt khổ đau, gia tăng hạnh phúc trong xã hội.

Có thể nói, giá trị sâu xa mà Diễn đàn Hiệu trưởng các trường Đại học Phật Quang Sơn năm 2026 gợi mở chính là sự cần thiết của một cuộc chuyển hóa trong tư duy giáo dục: Từ chú trọng truyền đạt tri thức sang phát triển con người toàn diện; từ chạy theo năng lực công nghệ sang kết hợp công nghệ với đạo đức; từ cạnh tranh đơn thuần sang hợp tác, sẻ chia và cùng phát triển.

Đó không chỉ là định hướng của giáo dục đại học trong thời đại mới, mà còn tương hợp với lý tưởng của Phật giáo Nhân gian: đem Phật pháp hòa vào đời

sống, lấy trí tuệ và từ bi làm nền tảng, hướng đến sự an lạc của con người và sự phát triển hài hòa của xã hội.

Bởi suy cho cùng, đích đến cao quý của giáo dục không chỉ là tạo nên những con người tài giỏi, mà còn là nuôi dưỡng những con người biết sống tử tế, có trí tuệ, có lòng nhân ái và biết đem tài năng của mình phụng sự cuộc đời.

Và giữa một thế giới không ngừng biến đổi bởi khoa học và công nghệ, chính những giá trị nhân văn ấy sẽ là nền tảng bền vững để giáo dục tiếp tục thực hiện sứ mệnh cao quý của mình: khai mở trí tuệ, hoàn thiện nhân cách và kiến tạo một tương lai tốt đẹp hơn cho nhân loại.

Tác giả: **Lưu Gia Quân (**劉家均**)**/Việt dịch&Biên tập: **Thích Vân Phong**
Nguồn: 人間社 - www.lnanews.com